

Kakien ko rej wōnmaanlōk wōt im̄ wor kajjinwe ko im̄ kōkmānmanlōk ko ie ālikin jet iien. Ān kajjinwe ko rekāäl tata, jouj im̄ etal īan
<https://sakeiz.sharepoint.com/qam/SitePages/Home.aspx>

1. District eo an Jikuul ilo Salem-Keizer ej kamool īan kōjparok ājmour eo im̄ jokne eo an aolep ro uwaan jikuul kein ad. Kakien in ekitbuuj kōmānan ko me rej bōk jikin ilo jikuul eo, ilo ijoko me rej an jikuul, ilo ijoko jerbal ko im̄ mākūtkūt ko an jikuul rej bōk jikin ie, ilo baj ko ak wa ko waan jikuul im̄ jikin bōjrak ak ekto im̄ ektak ko an baj ko, im̄ ilo mākūtkūt ko an jikuul im̄ rej kōmānan itulikin jikuul me ewor rijerbal ro an jikuul rej pād ie. Kakien in ej īan aolepen jukjukinpād eo an jikuul, ekoba rikatakin ro, rijerbal ro an jikuul im̄ district, rijikuul ro, im̄ māma im̄ baba ro/rīkōjparok ro. Rijipañ ro ejjełok oñāer renaaj bar dełoñ ium̄win kakien in ilo aer pād ium̄win tōl im̄ karōk eo an jikuul ak rijerbal ro an district. Kakien in enaaj barāinwōt kitbuuj wāween uwaak ko an jikuul rekkar ilo iien eo ej bōk kōjjełā ikijeen m̄wil ko me rej kwałok an juon armej kajjeoñ bōk mour eo an make ak kōmānan bwe en make pād ilo juon jekjek eo eļap an kauwōtata im̄ ej bōk jikin itulikin ijoko jikin jikuul.

2. **Bōbrae**

- 2.1. Wāween Kajejet Kitien Kakien ko an District – Superintendent eo ak armej eo em̄oj an district in jitōñ e bwe en eddoik ekkālel enaaj kālet juon rijerbal eo enaaj lolorjake aolep jerbal in bōbrae an juon armej bōk mour an make im̄ joñan utiej in jerbal in epād ilo district. Armej in kālet e emaroñ in juon iaan rijerbal ro an jikuul im̄ ej jerbal ilo tōre in. Rijerbal in lolorjake aolep jerbal in bōbrae an juon armej bōk mour eo an make ilo district in enaaj eddoik karōk in im̄ kōjjeikiki wāween kajejet kitien kakien in īan district eo an jikuul.
- 2.2. Kajjojo ritōl an jikuul ko enaaj kālet juon iaan rijerbal ro ilo jikuul ko aer bwe en e eo īan kepaake īan bōk meļeļe ikijeen abñōñō ko im̄ rejelet jerbal in bōbrae an juon armej bōk mour an make im̄ wāween kajejet kitien kakien ko. Armej in emaroñ in juon iaan rijerbal ro an jikuul im̄ ej jerbal ilo tōre in.
- 2.3. Aolep rijerbal ro raikuj in ripooti āt ko etan rijikuul ro me rej tōmak bwe repād ilo juon jekjek eo eļapłok an kauwōtata im̄ remaroñ bōk mour ko aer make im̄ āt kein naaj liłok īan ritōl eo an jikuul im̄/ak rijerbal eo ilo im̄ōn jikuul eo em̄oj jitōñe.
- 2.4. Rijerbal ro an jikuul rej jerbal wōt ilowaan mālim eo im̄ joñan depakpak in maroñ ko ak ɻaijen ko aer. Kakien in ej jab kōmālim ak rōjañ bwe juon rijerbal an jikuul en kōmānan jerbal in etale ak kemour nañinmej in kōlmānlōkjen ijellōkin wōt ñe rijerbal eo em̄oj kalikkar bwe ewor an ɻaijen im̄ ej jerbal eo an in īan kōmānane wāween in.
 - 2.4.1. Ikijeen an wor armej ej kajjeoñ bōk mour eo an make ilowaan jikuul, rijerbal ro raikuj in ɻoore buñton ko ilo INS-W054-InSchool Suicide Attempts im̄ īan iien ko armej ej kajjeoñ bōk mour eo an make itulikin jikuul, rijerbal ro raikuj ɻoore INS-W055-Out-Of-School Suicide Attempts.
- 2.5. Kaddōkłok Jełā ko an Rijerbal – Aolep rijerbal renaaj m̄okta bōk diktata ruo awa, in kamminene ko enaaj pād ie im̄ rej kōn bōbrae an juon armej bōk mour an make.
- 2.6. Ālikin kamminene in kein kajuon, enaaj wor kamminene ko tokālik aolep iiō īan kaddōkłok jełā ko ikijeen m̄ool ko rej kwałok kadkad in menin kauwōtata, kōkałle ko rej kalikkar an wor kauwōtata, m̄ool ko an kilen kōjparok, wāween jerbal iak uwaaki, wōn ro naaj jilkinłok īan er īan bōk jipañ, ta ko īan kōmānani ālikin an nōj an juon armej bōk mour eo an make, im̄ kein jipañ ko ikijeen bōbrae an jodikdik ro bōk mour ko aer make im̄ aolep men kein renaaj liłok īan rijerbal ro. Kamminene ko īan kaddōkłok jełā ko an rijerbal remaroñ kobaik eļapłok meļeļe ko ikijeen doulul in rijikuul ro repād ilo jekjek in moure eo eļapłok an kauwōtata īan joñan eo remaroñ in bōk mour ko aer make, ekoba ro me ewor aer nañinmej in jorrāān kōlmānlōkjen im̄/ak nañinmej in kōjerbal uno ko rekajoor, ro me remaroñ

kókkure er make ak em̄oj aer kar kajjeoñ bōk mour eo aer make, ro rej jokwe ilo jikin ko watōki rej pād nabōj in m̄weo, ro ejjełq̄ m̄weer im̄ōn jokwe, rijikuuł ro rej RiAmedka RiIndian/RiAlaska, rijikuuł ro rej LGBTQ (lesbian, gay, bisexual, transgender, and questioning ak kōrā ro rekōṇaan wōt kōrā, em̄maan ro rekōṇaan wōt em̄maan, ro rekōṇaan jim̄or em̄maan im̄ kōrā, ro rej kile er ilo jekjek eo eoktak jān ānbwinnier ak emaroñ e em̄maan ak ej lōm̄nak e kōrā, im̄ ro repād ilo kajjitōk wōt ak ej jab lukkuun alikkar ta er), rijikuuł ro repād ilo aer būrom̄oj kōn an kar wor juon eo ilo moure eo aer me em̄oj an bōk mour eo an make, im̄ ro repād ilo elōn kain nañinmej ko ak jet kain mōjñø ko an ānbwin.

2.6.1. Meļele ko jet īan kaddōkłok jelāko an rijerbal ikijjeen jerbal in etale kauwōtata ko im̄ kabōjrak jorrāān ko reļļap naaj leļok īan rijerbal ro an jikuuł em̄oj kālet er bwe ren er ro rej eddoik letō letak meļele ikijjeen bōbrae an juon armej bōk mour eo an make.

2.7. Būrookraam In Bōbrae An Jodikdik Ro Bōk Mour Ko Aer Make – Kein ekkatak ko rekkar, im̄ rej pedped wōt ioon rijikuuł ro, naaj kobaikłok ippān katak ko an jikuuł ilo kilaaj K-12. Kobban katak kein em̄oj karōki īan iiō ko an rijikuuł ro im̄ renaaj koba: 1) aorōk eo an kālet ko ikijjeen kōjparok im̄ ājmour im̄ kōttōbalbal ko ak wāween jerbale abñōñō ko, 2) wāween kili m̄ool ko me rej kwaļok kadkad in kauwōtata ko im̄ kōkāļle ko relukkuun kauwōtata an nañinmej in kōlmānłokjen im̄ an juon armej ak ro jet kōṇaan bōk mour ko aer make, 3) jipañ kappok kōttōbalbal ko rem̄man īan juon armej ak ro jet, ekoba wāween kōjerbal kein jipañ ko an jikuuł im̄ wāween leļok etan ro mōttaer bwe ren bōk jipañ. Im̄ barāinwōt, jikuuł ko remaroñ in kōm̄man būrookraam jiddik ko rej jerbal ippān kumi in rijikuuł ro reiiet ikijjeen bōbrae an juon armej bōk mour eo an make.

2.8. Likūt ilo Jeje im̄ Ajej – Kakien in enaaj ajej aolep iiō im̄ naaj bar kobaiki īan lowaan aolep bok in tōl ko an rijikuuł im̄ rūkaki im̄ ilo website ko an jikuuł im̄ district eo.

3. Jerbal in Etale im̄ Leļok Āt

3.1. Iien eo em̄oj an juon rijerbal kalikkare juon rijikuuł āinwōtemaroñ in lōm̄nak in bōk mour eo an make, waanjoñak, ej kōnono kōn bōk mour eo an make, kwaļok jet kadkad in kauwōtata ko āinwōt wudiddid im̄ kadōk, ej kōmetak ak kókkure e make, ak juon rijikuuł emaroñ leļok etan make īan kappok jipañ, rijikuuł in enaaj loe ritōl eo an jikuuł ak rijerbal eo em̄oj kālet e im̄ rijikuuł eo enaaj kōm̄man juon Level 1 Suicide Risk Assessment (SRA) ak jerbal eo ej lābōl 1 ilo etale kauwōtata ko rejelet an juon armej kajjeoñ bōk mour eo an make.

3.2. īan jodikdik ro repād ilo lukkuun kauwōtata im̄ maroñ kajju bōk mour ko aer make ak kókkure er make:

3.2.1. Rijerbal ro an jikuuł renaaj wōnmaanłok wōt im̄ lale wōt rijikuuł eo īan kalikkare ej pād ilo wōt kōjparok.

3.2.2. Būrinjibōl eo im̄ rijerbal eo an jikuuł ej eddoiki lolorjake bōbrae an juon bōk mour eo an make renaaj aikuj in jelā kake jekjek in ewaļok ilo iien eo em̄okajtata.

3.2.3. Rijerbal eo an jikuuł em̄oj kālete ak ritōl eo an jikuuł enaaj kūr lōk m̄ama ak baba ak rikōjparok eo an rijikuuł eo, āinwōt an kōmēļeļe ilo jāākjen eo an Wāween Kōjjelāik M̄ama im̄ Baba ro im̄ Wāween Aer Bōk Koñaer.

3.2.4. Parent/Guardian Interview Form ak boom in bōk meļele ippān m̄ama im̄ baba ak rikōjparok eo naaj kadedeļq̄, im̄ naaj jipañ baamle eo kōn wāween kōm̄mani pepe ko īan kōjparok me rej pedped wōt ioon jerbal in etale kauwōtata in an kajjeoñ bōk mour eo an make. Illo iien eo ekkar, men in emaroñ kobaik an kūr lōk jerbal in jipañ ko an iien idīñ ko, bōkłok rijikuuł eo īan jikin emergency eo an bukwōn eo, ak kōjerbal jemjerā ko ippān jikin ājmour ko jet ilo bukwōn eo īan

kadedełok juon Level 2 Suicide Risk Assessment (SRA) ak jerbal eo ej lābōl 2 ilo etale kauwōtata ko rejelet an juon armej kajjeoñ bōk mour eo an make im̄ jerbal in enaaj kōm̄an ilo ijo jorrāān eo ekar bōk jikin ie.

3.2.5. Rijerbal ro renaaj kajjítök ippān māma im̄ baba ak rikōjparok eo an rijikuul eo kōn mālimeo aer ilo jeje īan an rijerbal ro maroñ in kōnono kake ājmour eo an rijikuul eo ippān jikin ājmour ko itulikin rijikuul eo, eļaññe ekkar.

4. Wāween Jerbare Bar Kōrroq̄ Tok Rijikuul īan Jikuul ālikin An Kar Wor Jorrāān in Nañinmej in Kōlmānlōkjen

4.1. īan rijikuul ro rej bar rōq̄l tok īan jikuul ālikin an kar wor aer jorrāān in nañinmej in kōlmānlōkjen (waanjoñak, kar kajjeoñ bōk mour eo an make ak kar dełōñ im̄ pād ilo aujpītōl kōn nañinmej in kōlmānlōkjen), ritōl eo an jikuul im̄ rijerbal eo an jikuul em̄oj kālet e renaaj kōnono ippān māma im̄ baba ak rikōjparok eo an rijikuul eo, im̄ eļaññe ekkar, kōnono ippān rijikuul eo īan ejaake juon pepe in wāween kōjparok rijikuul eo im̄ wāween an rijerbal ro an jikuul jipañ rijikuul eo.

4.1.1. Naaj kile juon ritōl an jikuul ak rijerbal eo an jikuul em̄oj kālet e īan an lolorjake wāween bar kōrroq̄ tok rijikuul eo ilo an jerbal ippān rijikuul eo ak māma im̄ baba ak rikōjparok eo an. Rijerbaleo an jikuul em̄oj kālet e im̄/ak ritōl eo an jikuul naaj kappukōt mālim eo īan maroñ jerbal ippān jabdewōt taktō in ājmour an kōlmānlōkjen.

4.1.2. Jikuul eo ak districteo enaaj kajjítök bwe māma im̄ baba ak rikōjparok eo bwe en letok peba in taktō ko ilo ejjełok oñāān im̄ rej jān taktō in kōlmānlōkjen eo me rijikuul eo ekar taktō ippān im̄ kar etale ājmour eo an rijikuul eo im̄ lo bwe e jakao an menin kauwōtata īan e make ak ro jet.

4.1.3. Kōjparok meļele ko ilo ņojak ej juon men eo elukkuun in aorōk īan kōjparok rijikuul eo im̄ ekōm̄an bwe rijerbal ro an jikuul ren maroñ lełok jipañ īan e. Ritōl eo an jikuul im̄/ak rijerbal eo em̄oj kar kālet e enaaj kōnono ippān rijikuul eo im̄ māma im̄ baba ro ak rikōjparok eo an kōn meļele ko me rej kalikkartako rijerbal ro rej aikuj jeļā kaki īan aer maroñ jipañ rijikuul eo kake aikuj ko an ikijjeen katak ko an, iiaio ko an, eñjake ko an, im̄ ānbwinnin.

4.1.4. Rijerbal eo em̄oj kar kālet e enaaj aolep iien lale ippān rijikuul eo im̄ māma im̄ baba ak rikōjparok eo an īan an jipañ rijikuul eo bwe rijikuul eo en maroñ bar kōrroq̄ tok an jeļā mākūtkūt ilo jikuul eo im̄ jeļā jerbare jabdewōt abñōñō ko me rej pād wōt ippān.

4.2. Rijikuul ro me rej būrom̄oj wōt kōn aer kar kajjeoñ in bōk mour ko aer make naaj bōk jipañ jān ritōl eo an jikuul im̄/ak kōñjeļor eo an jikuul.

Wāween Kōjjeļāik Māma im̄ Baba ro im̄ Wāween Aer Bōk Koñær

4.3. Ilo iien ko me em̄oj kar etale im̄ lo bwe juon rijikuul ej pād ilo kauwōtata in an kōñaan bōk mour eo an make ak em̄oj an kar kajjeoñ in bōk mour eo an make, māma im̄ baba ro ak rikōjparok eo an rijikuul eo renaaj bōk kōjjeļā jān ippān ritōl eo an jikuul, rijerbal eo em̄oj kar kālet e, ak rijerbal eo etijem̄łok kōn ājmour in kōlmānlōkjen ijellōkin wōt ņe meļele ko ilo jāākjen 4.6 rej bōk jikin.

4.4. Eļaññe rijikuul eo ekar kwałok jabdewōt kain ńwil ko rej kwałok kadkad in an kōñaan bōk mour eo an make, māma im̄ baba eo ak rikōjparok eo aikuj in kōñjeļ kake “means restriction” ak kōm̄an joñāān maroñ ko, īan kōm̄an joñāān men ko bwe ajri eo en jab maroñ kōjerbali īan an kajjeoñ in bōk mour eo an make.

4.5. Rijerbal eo enaaj barāinwōt kajjítök mālim jān māma im̄ baba eo īan an kōnono ļok ippān jikin taktō in kōlmānlōkjen ko itulikin jikuul ikijjeen ajri eo nejier.

4.6. Ālikin kōnono ippān rijikuuļ eo, ritōl eo an jikuuļ ak rijerbal eo emōj kar kālet e enaaj etale eļaňne ej wor wōt menin uwōta kake rijikuuļ eo ilo an naaj maroň kōkkure e make kōn wōt an kar jikuuļ kōjjelāik lōk māma im̄ baba ak rikōjparok eo an. Eļaňne ritōl eo an jikuuļ, rijerbal eo emōj kar kālet e, ak rijerbal eo an jikin ājmour in kōlmāňlōkjen ej tōmak, pedped wōt ioon joňan kapeel ko aer, bwe kōjjelāik lōk māma im̄ baba ak rikōjparok eo emaroň kōm̄man bwe ājmour ak mour eo an rijikuuļ eo en pād ilo kauwōtata, innāmremaroň in karunwiji lōk kōjjelā ūn māma im̄ baba ak rikōjparok eo joňan wōt an ekkar. Eļaňne erunwiji lōk kōm̄man kōjjelā, un ko unin an rumwiji lōk kōm̄man kōjjelā naaj likūti ilo rekoot. Eļaňne emenin aorōk, naaj kōjjelāik lōk rutiej ro rekkar.

5. Jerbal ko rej itok Ālikin an wor Mej ilo An Juon Armej Kar Bōk Mour Eo An Make

5.1. Iien eo emōkajtata ālikin an juon rijikuuļ mej jān an kar bōk mour eo an make, ritōl eo an jikuuļ im̄ tiim in lolorjake jorrāān ko reļļaprenaaj ejaake juon pepe in jerbal ūn tōl jikuuļ eo ikijjeen ta ko enaaj kōm̄mani ūn men eo ewaļok ekkar ūn bok in tōl eo an tiim in lolorjake jorrāān ko reļļap ḥa etan Crisis Team Manual eo an jikuuļ. Pepe in jerbal in emaroň in koba, bōtaab ejjab men kein wōt:

5.1.1. Ritōl eo an jikuuļ enaaj kūr lōk baamļe eo an armejeo emōj an mej ūn leļļok jipaň ūn er.

5.1.2. Ritōl eo an jikuuļ enaaj kūr lōk Office of Community Relations and Communications ūn kōjjelāik opijj ko rekkar im̄ lale ta eo tiim in lolorjake jorrāān ko reļļap enaaj kōm̄mane.

5.1.3. Ritōl eo an jikuuļ, Office of Community Relations and Communications eo, im̄ tiim in lolorjake jorrāān ko reļļap naaj etale jekjek in ta eo e waļok ūn lale ta jerbal in jipaň ko naaj kōm̄mani ūn men in.

5.1.4. Rijerbaleo emōj kar kālet e enaajjerbal ippān Local Mental Health Agency (LMHA) eo ak ra eo an jikin ājmour in kōlmāňlōkjen eo an bukwōn eo im̄ ritōl ro an jikuuļ ūn jinoi jerbal in jipaň ko ilo jukjukinpād eo ūn jikuuļ eo (ko) me ejelet er.

6. Bar Etale Jerbal in Kabōjrak An Juon Armej Bōk Mour Eo An Make

6.1. Armej remaroň in kajjítōk ippān district eo an jikuuļ ūn an bar etale jerbal ko an juon jikuuļ ilo an uwaak ūn kauwōtata in an juon armej bōk mour eo an make ilo aer kūr lōk ritōl eo eutiej im̄ ekkar.

6.2. Jabdewōt bar etale ko naaj pedped ioon jekjek in mour eo rijikuuļ eo epād ie im̄ jīmwe ko an ilo kien eo ioļap ak federal im̄ ekoba ko repād iumwīn HIPAA im̄ FERPA barāin wōt kakien ko an rijerbal ūn kōjparok meļļe ko ilo ḥojak.

Aolep Iien Kajjimwe Ko Maantak:

Raan	Kōmeļeļe
9/23/19	Kakien kāāl
9/30/19	Kōkāāl jāākjen 4.1.2.
10/8/19	Jidik kajjimwe ilo jāākjen 6.1.4, 5.4, im̄ 5.1.

Komālim Jān Ippān: Cabinet _____